

Süpervizör Hemşirelik Hakkında Kısa Bir Değerlendirme ve Öneri

A Brief Evaluation and Recommendation About Supervisor Nursing

Seçil ÖZÇİFTÇİ^a,
Çağatay ÜSTÜN^b,
Esra AKIN KORHAN^a

^aHemşirelik Bölümü,
Hemşirelik Esasları ABD,
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi,
^bTıp Tarihi ve Etik ABD,
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
İzmir, TÜRKİYE

Received: 12 Mar 2019
Accepted: 16 Mar 2019
Available online: 21 Mar 2019

Correspondence:
Çağatay ÜSTÜN
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıp Tarihi ve Etik ABD, İzmir,
TÜRKİYE/TURKEY
cagatay.ustun@ege.edu.tr

ÖZET Klinik tıpta süpervizör hemşire, sağlık bakım hizmetinin 7 gün 24 saat kesintisiz sürdürülmesine yardımcı olan, bu işleyişin kesintiye uğradığı durumlarda hızlı çözümler üretmeye çalışan, sağlık bakım hizmetinin denetiminden sorumlu kişi olarak bilinmektedir. Ülkemizde de süpervizör hemşirelerin öncelikli görevi denetimden sorumlu olmalarıdır. Ancak süpervizör hemşirelerin denetim merkezli yaklaşımla görevlerini sürdürmeleri, görevlerini yerine getirirken kısıtlı bir alanla sınırlı kalmalarına sebep olmaktadır. Bu doğrultuda süpervizör hemşirelerin klinikte denetim odaklı bir görev yapmak yerine, bu görevi etik ilkeler doğrultusunda şekillendirip, süpervizör hemşireliğin otorite düzeyinin geliştirilmesi, denetleme kültürü ve uzmanlığın oluşumu için uygulamaya dayalı bir eğitim sunulması önerilmektedir. Klinik tıpta süpervizör hemşireliğin sıradan olmak yerine profesyonel bir hâle dönüştürülmesi için alanında uzman kişilerin katkısına, işlevsel görev tanımının etik ve yasal çerçevede düzenlenmesine ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Süpervizör hemşirelik; denetim; klinik tıp; etik

ABSTRACT In clinical medicine, nurse supervisors are known to be the persons who help uninterrupted continuation of healthcare services 7 days 24 hours, who try to generate prompt solutions when such conduct is interrupted and who are responsible for the superintendence of healthcare services. The primary duty of nurse supervisors in our country is also being responsible for superintendence. However, performing their duties with a superintendence-oriented approach confines nurse supervisors to a limited area of conduct. Therefore, instead of letting nurse supervisors to perform a superintendence-focused duty in clinical practice, it is recommended to reshape this position in line with ethical principles and provide nurse supervisors with a practice-based training to improve their authority level and to foster a superintendence culture and expertise. There is a need in clinical medicine for the contribution of persons with expertise in their fields and a functional job description based on ethical and legal framework to convert nursing supervision from an ordinary duty to a professional one.

Keywords: Supervisor nursing; superintendence; clinical medicine; ethics

SÜPERVİZÖR HEMŞİRELİK-KISA TANIM

Klinik tıpta süpervizör hemşirenin tanımı; “klinikteki hemşirenin performansını denetleyen, hekimler ile iş birliği içerisinde çalışmasını sağlayan, günlük programları planlayan, hasta konforuna yardımcı olan, performans geliştirme etkinliklerini izleyen, mesleki eğitim seminerleri tasarlayan, hemşirelik bakımının kalitesini yükseltmeye çalışan kişi” şeklinde özetlenmektedir.¹

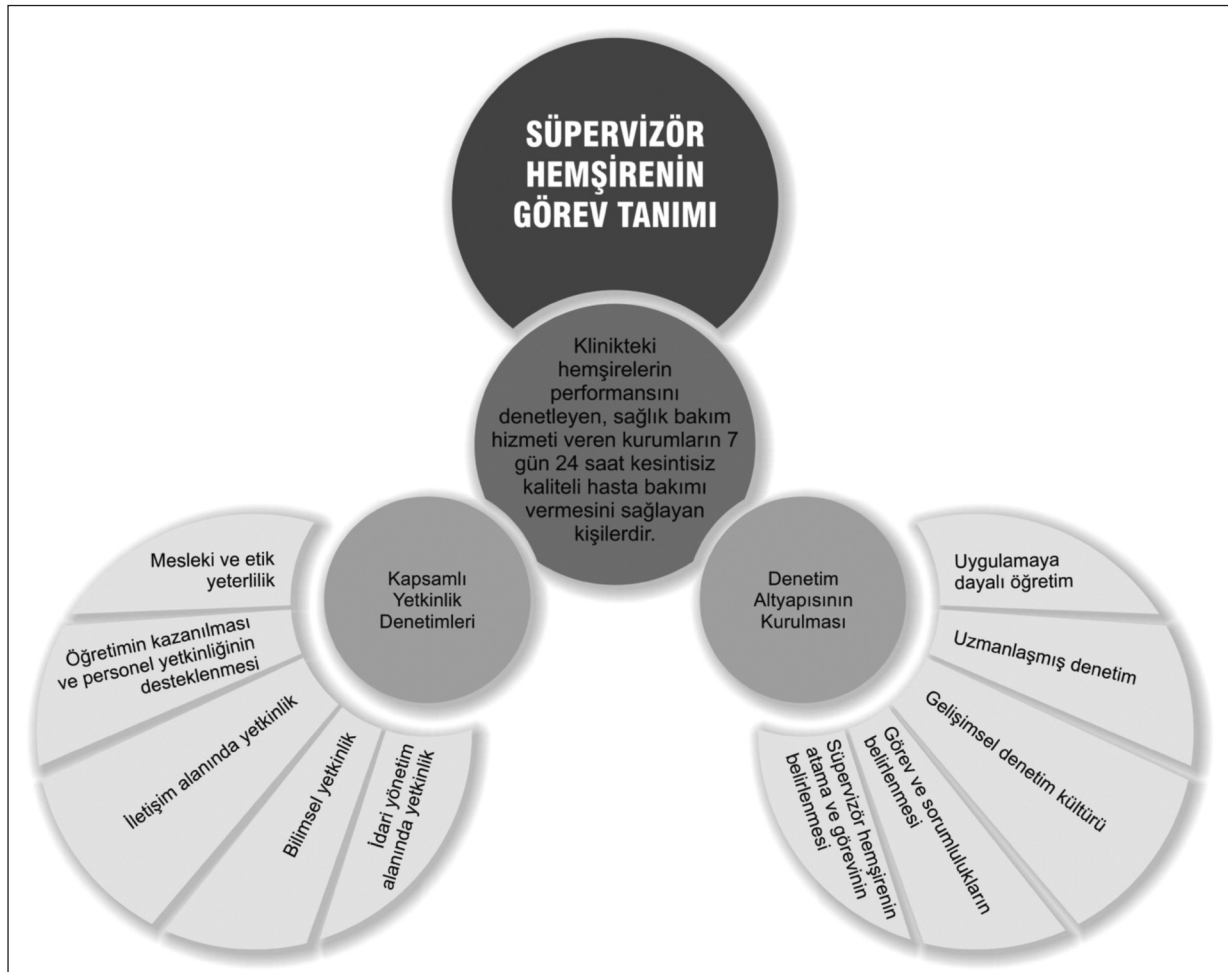
GÖREV TANIMI

Bu konuda yapılmış bir çalışmada, süpervizör hemşirelerin, klinikteki yeri ve önemine değinilmektedir. Burada; hemşirelerin görevleri, otorite düzeylerinin geliştirilmesi, denetleme kültürü ve uzmanlığın oluşumu için uygulamaya dayalı bir eğitim önerilmektedir. Bu eğitimin bilimsel, yönetsel, iletişimsel, mesleki, pedagojik ve etik açıdan destekleyici, yetkinliği edinme yönünden kapsamlı, bütüncül özellikler içermesine ilişkin bilgiler bir şekil üzerinde özetlenmiştir (Şekil 1).²

Süpervizör hemşirelik olarak adlandırılan ve klinikteki hemşirelik uygulamalarının denetiminden sorumlu bu alanın, belirlenmiş etik ilkeler çerçevesinde hareket etmesi gerekmektedir. Esasında

süpervizör hemşireliğin denetim konusundaki tavrının bilinen ya da bilinmeyen bir fenomen oluşunu araştıran nitel yöntemli bir çalışmada, süpervizör hemşirelerin bilgi düzeylerini geliştirmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.³

Bu konuda yazılmış araştırma makalelerinin bazıları bu duruma işaret ederken, yapılması gerekenin sadece bir denetim şeklinde değil, aynı zamanda etik ilkelerin uygulanmasına olanak tanıyan unsurlar taşınması gerektiğine de işaret etmektedir. Belirtilen odur ki, klinik hemşiresinin ve sağlık bakım denetiminin mesleki gelişime katkı sağlama odaklı olması, süpervizör hemşiresinin görevleri arasındadır. Yine bu çalışmada, denetim otoritesinin temel amacına, mesleki kimliğe, yetkinliğe, beceriye ve etik üzerinde yoğunlaşmasına değinilmektedir. Özellikle etik odaklı süpervizör hemşire

ŞEKİL 1: Süpervizör hemşire eğitiminin tema ve kategorilerinin özeti.

modeli özelliklerinin; karar verme, ilke, olgu ve değer odaklı unsurlardan oluşması gerektiği üzerinde durulmaktadır.⁴

TÜRKİYE'DE SÜPERVİZÖR HEMŞİRELİK

Türkiye'de süpervizör hemşireliğin işlevselliğine ilişkin bilgi, 2010 yılında 27515 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış yönetmelik uyarınca, yasal çerçevede *gözetmen hemşire* olarak belirlenmiş ve görev tanımı içeriği şöyle tanımlanmıştır: *Başhemşirenin görevleri, normal mesai dışında ve resmî tatil günlerinde gözetmen hemşire tarafından yürütülür. Bu hemşireler meslekte beş yıl deneyimli, lisans mezunu hemşireler arasından başhemşire tarafından seçilir ve görevlendirilir. Ancak, kurum/kuruluştaki, hemşirelikte lisans eğitime sahip hemşire bulunmaması hâlinde diğer hemşirelerden de görevlendirme yapılabilir.*⁵

ÖNERİ

Gelişen dünyada hemşirelik alanlarının çok daha etkin olarak görev yapabilmesi için görev tanımlarının doğru yapılmasına ve bunun eğitim ile desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülkemizdeki süpervizör hemşireliğin işlevi yurt dışındaki uygulamalardan farklı olmakla beraber, genel uygulanış tarzı mesleki evrensel standartlar doğrultusunda yürütülmektedir. Ancak, süpervizör hemşirelik alanı için gerekli etik bilgi ve beceri kazanma eğitim programlarının eksik ol-

duğu görülmektedir. Bunu primer bir kaygı olarak ele aldığımızda, mevcut hemşirelik esasları ve tıp tarihi ve etik ana bilim dallarının katkısıyla, süpervizör hemşireliğin profesyonel bir hâle dönüştürülmesine yönelik uygun eğitim programlarının tasarlanmasının ve bu doğrultuda işlevinin yeniden belirginleştirilmesi için gerekli hukuki düzenlemelerin yapılmasının alana katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Çağatay Üstün; **Tasarım:** Çağatay Üstün; **Denetleme/Danışmanlık:** Çağatay Üstün, Esra Akın Korhan; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Seçil Özçiftçi, Çağatay Üstün; **Analiz ve/veya Yorum:** Seçil Özçiftçi, Çağatay Üstün, Esra Akın Korhan; **Kaynak Taraması:** Seçil Özçiftçi, Çağatay Üstün; **Makalenin Yazımı:** Seçil Özçiftçi, Çağatay Üstün, Esra Akın Korhan; **Eleştirel İnceleme:** Çağatay Üstün, Esra Akın Korhan.

KAYNAKLAR

1. Nursing supervisor responsibilities and duties Erişim tarihi: 26.02.2019. [\[Link\]](#)
2. Dehghani K, Nasiriani, Salimi T. Requirements for nurse supervisor training: a qualitative content analysis, Iran J Nurs Midwifery Res. 2016;21(1):63-70. [\[Crossref\]](#) [\[PubMed\]](#) [\[PMC\]](#)
3. Cruz S, Carvalho L, Sousa P. Clinical supervision in nursing: the (un)known phenomenon. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2012;69(24):864-73. [\[Crossref\]](#)
4. Severinsson EI. Ethics in clinical nursing supervision-an introduction to the theory and practice of different supervision models, Collegian. 1999;6(3):23-8. [\[Crossref\]](#)
5. Resmî Gazete (8.3.2010, Sayı: 27515) Hemşirelik Yönetmeliği. Erişim tarihi: 01.03.2019. [\[Link\]](#)